

Asia: VN/28734/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi EU:n markkina- ja tuoteturvallisuusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi eräillä tuotesektoreilla

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne HE-luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Esityksen säätämisympäristöperusteluissa (11 jakso) on kuvattu esityksen suhdetta perustuslain 8 §:ssä säädettyyn rikosoikeudelliseen laillisuusperiaatteeseen. Jaksoon olisi suositeltavaa lisätä lyhyesti ja kokoavasti kuvaus siitä painavasta yhteiskunnallisesta tarpeesta ja siitä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävästä perusteesta, jotka tekevät esityksessä ehdotettavista uusista rangaistussäännöksistä perusteltuja.

Esityksen säätämisympäristöperustelujen loppuun on lisättävä arvio lakiehdotuksen säätämisympäristöstä (ks. HELO-ohjeiden jakso 12).

Esityksen pääasiallisia vaikutuksia koskevaan jaksoon 4.2. olisi suositeltavaa lisätä lyhyt kuvaus esityksen vaikutuksesta rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen toteutumiseen, esimerkiksi otsikon 4.2.3 (Yhteiskunnalliset vaikutukset) alle.

Lopuksi vielä eräitä huomioita esitykseen sisältyvistä rangaistussäännöksistä:

- Lelujen turvallisuudesta annettuun lakiin (esityksen 1. laki) esitetään lisättäväksi uusi 61 a §. Pykälän 1 momentin 5) kohdan mukaan ”joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo [lelujen turvallisuudesta annetun lain] 5 §:n 3 momentissa säädettyä valmistajan tai 16 §:n 1 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta säilyttää tekniset asiakirjat ja vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan” olisi tuomittava rangaistukseen. Lelujen turvallisuudesta annetun lain 16 §:n 1 momentin mukaan ”[m]aahantuojan on pidettävä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun lelu on asetettu saataville

markkinoilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan perustellusta pyynnöstä antaa saataville.” Lelujen turvallisuudesta annetun lain 16 §:n 1 momentin perusteella on selvää, että säännöksessä tarkoitettu kymmenen vuoden –sääntö koskee EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, mutta säännöksen sanamuoto vaikuttaisi

jättävän tulkinnanvaraiseksi sen, koskeeko sääntö myös teknisiä asiakirjoja. Onko tarkoitus, että maahantuojaa voisi jatkossa rangaista siitä, että tekniset asiakirjat eivät ole perustellusta pyynnöstä annettavissa saataville kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun lelu on asetettu saataville markkinoilla?

- Lelujen turvallisuudesta annetun lain uuden 61 a §:n 1 momentin 10) kohdan mukaan ”joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo [lelujen turvallisuudesta annetun lain] 10 §:n 2 momentissa ja 12 §:ssä säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on täyttänyt velvollisuutensa ja leluun on liitetty vaaditut merkinnät ja asiakirjat” olisi tuomittava rangaistukseen. Lelujen turvallisuudesta annetun lain 12 §:n mukaan ”maahantuojan on varmistuttava siitä, että lelun mukana on tarvittavat käyttöohjeet ja varoitukset. Kielilain 34 §:ssä säädetään käytettävistä kielistä.” Kielilain 34 §:n mukaan ”[k]un myytävään tuotteeseen on lain mukaan merkittävä kauppatavan mukainen nimi, tuoteseloste, käyttöohje tai varoitus, on tekstin yksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa oltava ainakin sen kunnan kielellä ja kaksikielisessä kunnassa myytävässä tuotteessa ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Annettaessa tässä tarkoitettuja tietoja suomen ja ruotsin kieltä on kohdeltava tasapuolisesti.” Onko tarkoitus, että maahantuojaa voisi jatkossa rangaista siitä, että lelun käyttöohje tai varoitus ei ole kielilain 34 §:n mukainen?

- Mittauslaitelain (esityksen 3. laki) 49 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi. Pykälän 2 momentin 1) kohdan mukaan ”joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo mittauslaitelain 6 d §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa mittauslaitteen vaatimustenmukaisuus” tuomittaisiin rangaistukseen. Mittauslaitelain 6 d §:n 1 momentin mukaan ”[v]almistajan on ennen mittauslaitteen markkinoille saattamista varmistettava ja voitava osoittaa, että mittauslaite on suunniteltu ja valmistettu tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.” Lain 6 b §:ssä säädetään mittauslaitetta koskevista vaatimuksista. Pykälän 3 momentin mukaan ”valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin mittauslaitteen olennaisista vaatimuksista ja laitekohtaisista erityisvaatimuksista.” Onko tarkoitus, että valmistajaa voisi jatkossa rangaista siitä, että mittauslaite ei täytä mittauslaitelain 6 b §:n 3 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä olennaisia vaatimuksia?

Kiinnitän työ- ja elinkeinoministeriön huomiota siihen, että rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vuoksi rangaistussäännöksen sanamuodon perusteella tulee olla ennakoitavissa, onko jokin toiminta tai laiminlyönti rangaistavaa. Edellä kuvattujen esimerkkien valossa kehotan, että ministeriö esityksen jatkovalmistelussa vielä arvioi esityksen 1., 3. ja 5. lakeihin ehdotettavien rangaistussäännösten muotoiluja sen varmistamiseksi, että ne ovat rikosoikeudelliseen laillisuusperiaatteen edellyttämällä tavalla riittävän täsmällisiä ja tekee säännösehdotuksiin mahdollisesti tarvittavat muutokset. Tämä arviointi on suositeltavaa tehdä yhdessä oikeusministeriön asiantuntijoiden kanssa.

Lelujen turvallisuudesta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Kuluttajaturvallisuuslakiin ehdotettavat muutokset (kuluttajien käyttöön tarkoitetut koneet)

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Mittauslaitelakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Kaasulaitelakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Kuosmanen Taru
Oikeuskanslerinvirasto - Valtioneuvoston oikeuskansleri